

Korte risicobeoordeling

***Rhagoletis mendax* Curran (EU-Q)**

Naam waaronder gereguleerd: Tephritidae (niet-Europese)

Categorie: insecten en mijten

Datum: februari 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 18.02.2020)

Buiten de Europese Unie: Verenigde Staten (VS) en Canada (EPPO Global Database, 18.02.2020)

Waardplanten

Waardplanten zijn soorten uit de familie van de Ericaceae en met name soorten van *Gaylussacia* en *Vaccinium* (EPPO-datasheet). Voor de Nederlandse teelt is met name van belang:

– *Vaccinium corymbosum* L. (blauwe bes)

Belangrijkste pathways

1. Vruchten van *Vaccinium* L.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	4	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	7	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	8	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Eitjes en larven kunnen aanwezig zijn in de vruchten.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke voorschriften voor vruchten van *Vaccinium* met betrekking tot het organisme. Vruchten van *Vaccinium* zijn wel inspectieplichtig (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage XI, deel A).

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten of intercepties bekend in de EU (Europhyt, 18.2.2020).

Score

Score 2 (geen specifieke voorschriften die afwezigheid vrijwel kunnen garanderen; geen vondsten en intercepties).

P2 (transfer): 4 [1-5]

Aanwezig als ei of larve in de bessen. Bewaartijd van bessen buiten een gekoelde plaats is kort.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Minimaal één mannetje en één vrouwtje moeten elkaar vinden om een populatie te starten.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Uitbraken van fruitvliegen zijn in zijn algemeenheid moeilijk uit te roeien.

Effect op perceelsniveau: 4 [1-5]

Direct verliezen doordat het organismen de vruchten aantast. Het insect is daardoor ook lastig te bestrijden. Er zijn weinig insecticiden toegelaten in de teelt van blauwe bes.

Mate van verspreiding: 4 [1-4]

De verwachting is dat de soort zich op de langere termijn zal vestigen in (vrijwel) alle gebieden waar waardplanten worden geteeld (vergelijkbaar als de *Rhagoletis* soorten die kersen aantasten; zie de risicobeoordelingen voor *R. indifferens* en *R. fausta*).

Productiewaarde-teelt: 3 [1-6]

De productiewaarde van blauwe bes lag in 2019 tussen de 50 en 100 miljoen euro (score 4).

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

V. corymbosum is geen inheemse plant. De soort is in Nederland verwilderd en wordt door Floron (2015) als invasieve exoot gezien. Particulieren met blauwe bessenstruiken kunnen aantasting krijgen (planten staan incidenteel in tuinen). *R. mendax* kan ook andere *Vaccinium*-soorten aantasten (Steck & Payne, 1998). *V. macrocarpon* Ait. (cranberry) is mogelijk een waardplant. De soort is echter vooral bekend als aantaster van blauwe bes, het insect doodt de waardplant niet en om deze redenen wordt de impact op de groene ruimte als klein ingeschat (score 2).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen door natuurlijke verspreiding.

Productiewaarde-export: 6 [1-6]
Zie Productiewaarde-teelt

4. Referenties

Floron (2015) Verspreidingsatlas planten. Available at: <http://www.verspreidingsatlas.nl/5155>, accessed 5 February 2015.

Steck GJ, Payne JA (1998) Featured creatures: *Rhagoletis mendax* Curran (Insecta: Diptera: Tephritidae). DPI Entomology Circular 358.
http://entnemdept.ufl.edu/creatures/fruit/blueberry_maggot.htm. accessed 10 September 2015

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.